

|||pasparta^{10 let}

Minikonference vývojová dysfázie

Jak obrazovky ovlivňují jazyk

16.9.2026

Barbora Richtrová

Předsedkyně Asociace klinických logopedů ČR

Klinický logoped, Terapeut Práce v hliněném poli®, Gestalt terapeut

|||pasparta^{10 let}

Rozlišení termínů

JAZYK

Kognitivní systém

- 1) Orální
- 2) Psaný
- 3) Znakový

Porozumění ; produkce

Myšlenky a pocity

ŘEČ

vokálně motorické projevy

- 1) výslovnost
- 2) plynulost
- 3) prozódie

prostředek jazyka

pasparta ^{10 let}

DLD/vývojová dysfázie

- vývojová porucha JAZYKA!!!

7 ZÁKLADNÍCH OBLASTÍ:

- porozumění – SÉMANTIKA
- výbavnost slov – WORD-FINDING
- gramatika, věty – MORFOSYNTAX
- Vyprávění, kauzalita – DISKURZ
- Adekvátní užití v soc. situaci – PRAGMATIKA
- KRÁTKODOBÁ VERBÁLNÍ PAMĚŤ
- Záměny hlásek - FONOLOGIE

|||pasparta^{10 let}

**PROČ ZROVNA KLINICKÝ LOGOPED ŘEŠÍ
TECHNOLOGIE?**

PROČ ZROVNA TECHNOLOGIE A DLD?

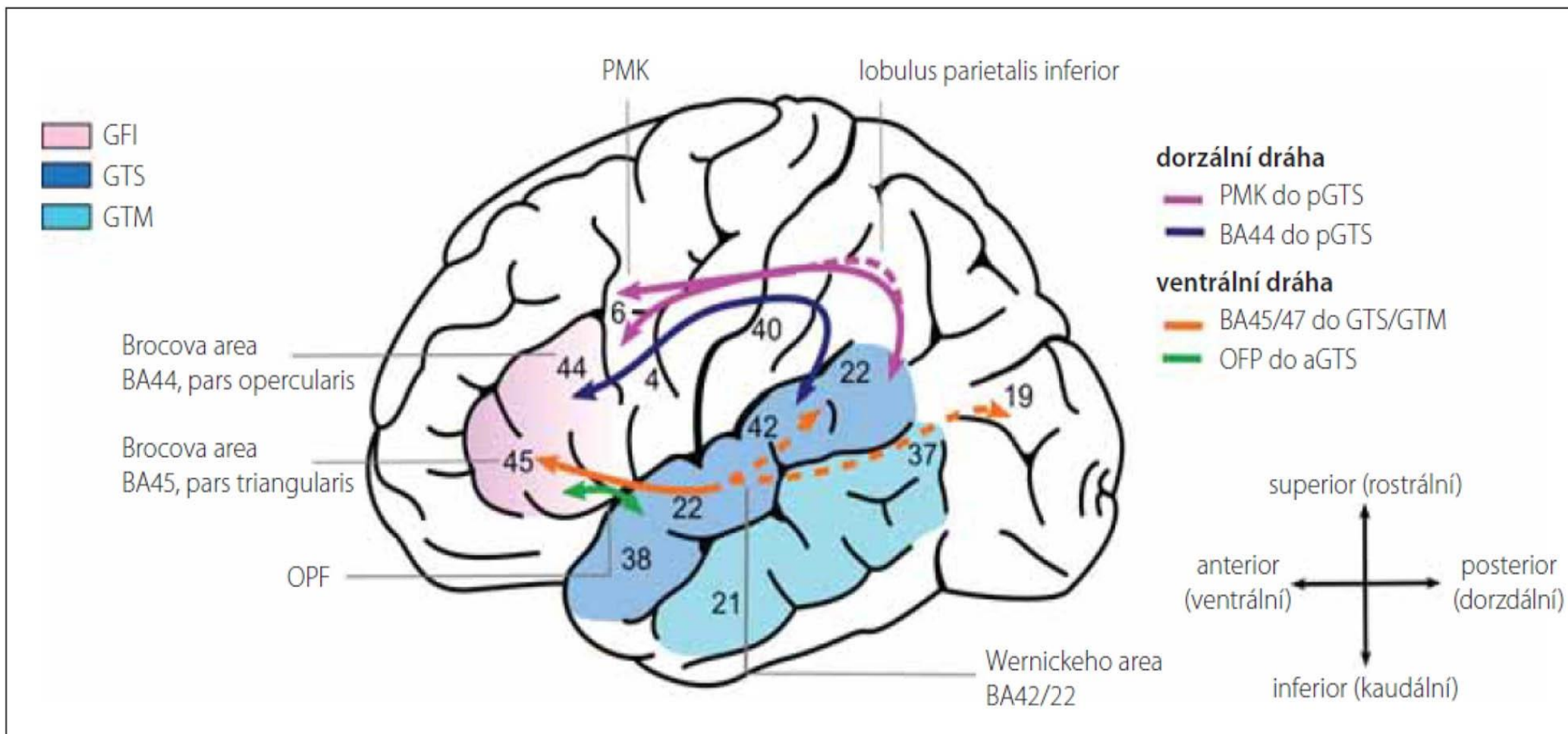
|||pasparta^{10 let}

Mezilidská komunikace - zásadní pro začlenění do společnosti -
vzájemné sdílení - vztahování – kritické myšlení – schopnost
seberegulace

jazykové dovednosti → emoční autoregulaci → sociální fungování
(Cole et al., 2010, Im-Bolter a Cohen, 2007)

Souhra narušení **percepcí – pozornosti - exekutivních funkcí – jazyka** =
základ problémů v sociální komunikaci

Snížení schopnosti **užívat jazyk a rozumět** - zásadní pro **sociální fungování** (Helland a Helland, 2017, Katsos et al., 2010, St Clair et al., 2010)

pasparta *10 let*

NEUROVÝVOJOVÉ PORUCHY - silné genetické pozadí, funkční a strukturální abnormity v mozku

- Geneticky podmíněné onemocnění ovlivňují i vlivy z prostředí:
 - – intoxikace plodu před narozením
 - – hypoxie plodu – předčasně narozené děti
 - – duševní a fyzické zdraví matky
 - – virové infekce
 - – kvalita spánku
 - – socioekonomický status a s tím spojený životní styl (strava, volnočasové aktivity)

Bio-psycho-sociální podmínky pro zdravý vývoj jazyka:

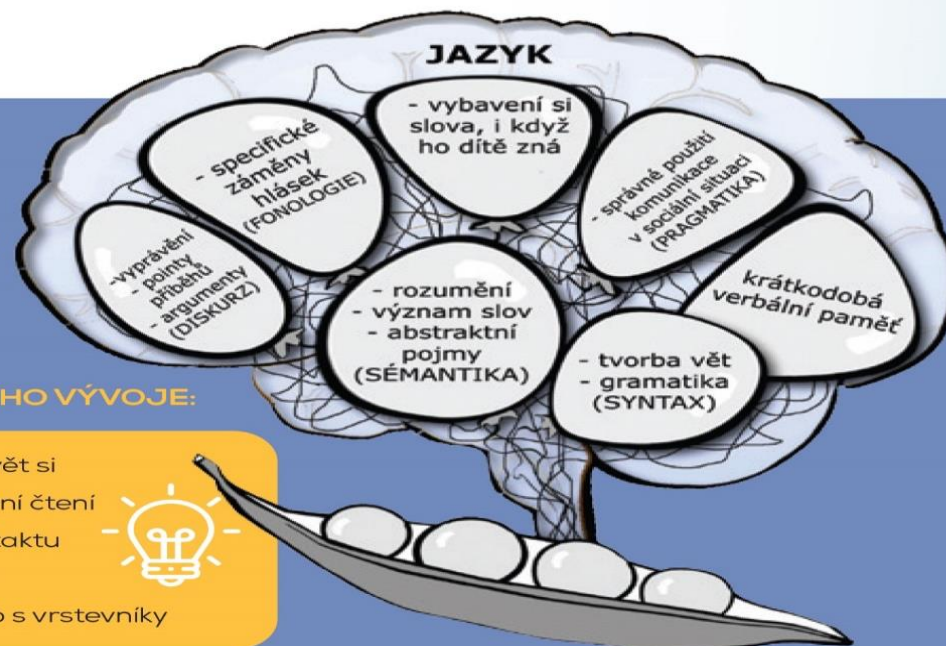

JAZYK

geneticky podmíněný kognitivní systém, o který je vhodné pečovat přiměřeně, s láskou a selským rozumem

KONKRÉTNÍ TYPY PODPORY JAZYKOVÉHO VÝVOJE:

- mluvit spolu (mezilidská komunikace), vyprávět si
- hrát společně hry jakéhokoliv typu, interaktivní čtení
- kontakt člověk – člověk, podpora očního kontaktu
- sdílení společných zážitků / emocí / prožitků
- navázání přátelských a společenských vazeb s vrstevníky

DĚTI 0 - 6 let = 0 – 40 min. SCREENTIME
VÍC NEŽ 2 HODINY PASIVNÍHO SLEDOVÁNÍ TECHNOLOGIÍ
VLIV NA VÝVOJ JAZYKOVÝCH SCHOPNOSTÍ

NEGATIVA:

- - OMEZENÍ: FYZICKÉ AKTIVITY
- SOCIÁLNÍ INTERAKCE
- KOGNITIVNÍHO UČENÍ
- VNÍMÁNÍ REALITY
- ZPRACOVÁNÍ EMOCÍ
- PŘESYCENÍ STIMULY
- UČENÍ NEVHODNÝM VZORŮM
- NEADEKVÁTNÍ EMOCIONÁLNÍ ZÁTĚŽ
- NARUŠENÍ KVALITY SPÁNKU
- RIZIKO ROZVOJE KRÁTKOZRAKOSTI
- ZHORŠENÍ POZORNOSTI, PAMĚTI, JAZYKA A SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE

DĚTI 0 - 6 let = 0 – 40 min. SCREENTIME
VÍC NEŽ **2 HODINY PASIVNÍHO** SLEDOVÁNÍ TECHNOLOGIÍ
VLIV NA VÝVOJ JAZYKOVÝCH SCHOPNOSTÍ

BENEFITY technologií:

KVALITNÍ PROGRAM =

- VHODNÝ DOPLNĚK DIAGNOSTIKY, TERAPIE, ALE I
DOMÁCÍHO CVIČENÍ
- DOBRÝ NÁSTROJ/SLUHA PRO UČENÍ (CIZÍ JAZYK, ŠACHY,
MATIKA, LOGIKA, POSTŘEH, STŘIH VIDEÍ atd.)

DĚTI 0 - 6 let = 0 – 40 min. SCREENTIME
VÍC NEŽ 2 HODINY PASIVNÍHO SLEDOVÁNÍ TECHNOLOGIÍ
VLIV NA VÝVOJ JAZYKOVÝCH SCHOPNOSTÍ

• DOPORUČENÍ:

- HRANICE KDY, KDE, JAK
- BEZ RYCHLÝCH AUDIOVIZUÁLNÍCH SEKVENCÍ
- DOBRÝ VÝBĚR (VĚK, POTŘEBY)
- SLEDOVAT SPOLEČNĚ
- VIDĚNÉ KOMENTOVAT
- NEPOUŽÍVAT JAKO KULISU
- BÝT PŘÍKLADEM
- NE PŘI JÍDLE A PŘED SPANÍM

TECHNOLOGIE A NVP

- SKUTEČNÁ DG/FALEŠNÁ DG
- NEZPŮSOBUJE DIAGNÓZU
- EXTRÉM – PSEUDO-DG
- ENVIROMENT LEZ OVLIVNIT
- GENETIKA NE
- VÝVOJ MOZKU 0 – 24(27) LET, 50

Prevence

v klinické logopedii v dětském věku

PRIMÁRNÍ PREVENCE NENÍ
U NEUROVÝVOJOVÝCH PORUCH
PRAKTICKY MOŽNÁ

VĚTŠINA „LOGOPEDICKÝCH PORUCH“
JE GENETICKY PODMÍNĚNÁ

Jazykový vývoj je geneticky dán.
Nemusí se učit.
Nepotřebuje logopeda.
Neurovývojová porucha ano.

Logoped pomáhá zmírnit
symptomy daného onemocnění.
Jazykovým obtížím se nedalo
předejít.

LZE NĚCO OVLIVNIT
A PŮSOBIT PREVENTIVNĚ
V OBLASTI LOGOPEDIE?

ANO!
Ize ovlivnit míru vlivu vnějšího
prostředí (enviroment)

TĚHOTENSTVÍ/POROD

pohoda v rodině, zdravá strava
matky, příp. genetické vyšetření /
klidný porod bez komplikací

NOVOROZEC/KOJENEC

holding, bezpečná vazba,
správné kojení, dudlík max. do
18měsíců, příkrmy – ideálně
vařené jídlo od 7. – 8. měsíce s
kousky. Podporovat jedení
rukama, vhodnou lžičkou, pít z
otevřeného hrnku, oční
kontakt, sdílenou pozornost a
porozumění sociálním hrám
(baf, kuk...), „screens
technologie“ 0 minut

3-6 LET

podpora samostatnosti
a zodpovědnosti,
podpora zrání (zvládání
a pochopení emocí a sociálních
situací), interaktivní čtení, pohybové
aktivity, podpora vyprávění dle dějové
linie, trénink krátkodobé a dlouhodobé
sluchové paměti, hry se slovy, „screens
technologie“ max. 40 minut/den

BATOLE

podpora v separaci, podpora rovnováhy,
bilaterální koordinace, kousání tvrdých
pokrmů, pít z otevřených hrnků, nácvik
smrkání, prohlížení knih, imitace zvuků a gest
dítěte, vyprávění příběhů, stavebnice, výlety,
zážitky, 0 minut „screens technologie“

MILÉ OKOLÍ, PROSÍME:

Buď bezpečné a srozumitelné, naslouchej a respektuj, buď přítomné teď a tady. Vnímej a podporuj skutečné
potřeby dítěte. Podporuj to, v čem je dítě dobré (co mu jde a má rádo). Popisuj, co děláš, proč to děláš a jak se
u toho cítíš. Nastav řád a pravidla, buď důsledné a přítom v lidné. Nezahlcuj a neměj nereálná očekávání. Buď
upřímné, pravdivé i chybující. Neobviňuj se – ani ty ani dítě nemůžete za to, že má logopedickou diagnózu!
Nezapomeň opečovat i samo sebe.

pasparta

SCREENTIME:

- 0 – 3 let: 0 minut
- 3 – 6 let: 40 minut
- 7 – 12 let: 1-2 hodiny

Logopedie, děti a technologie

Nutná interakce k tomu, co si dítě pouští nebo hraje:

Pouštíte konkrétní program (pohádku) – společně sledujeme, komentujeme nebo následně si o tom povprávíme. Vhodné jsou klidné příběhy/hry s pomalým střihem a přiměřenými zrakovými a sluchovými efekty.

TV, rádio a další technologie nejsou vhodné jako kulisa!

více jak **2 hodiny** pasivního sledování či hraní v raném věku

zvyšuje riziko riziko opoždění jazyka

||| ||| pasparta 10 let

www.dldday.cz

MEZINÁRODNÍ
DEN
POROZUMĚNÍ
VÝVOJOVÉ
PORUŠE
JAZYKA

SPOLEČNĚ
PRO DLD

16. ŘÍJNA 2026

#DLDDAY

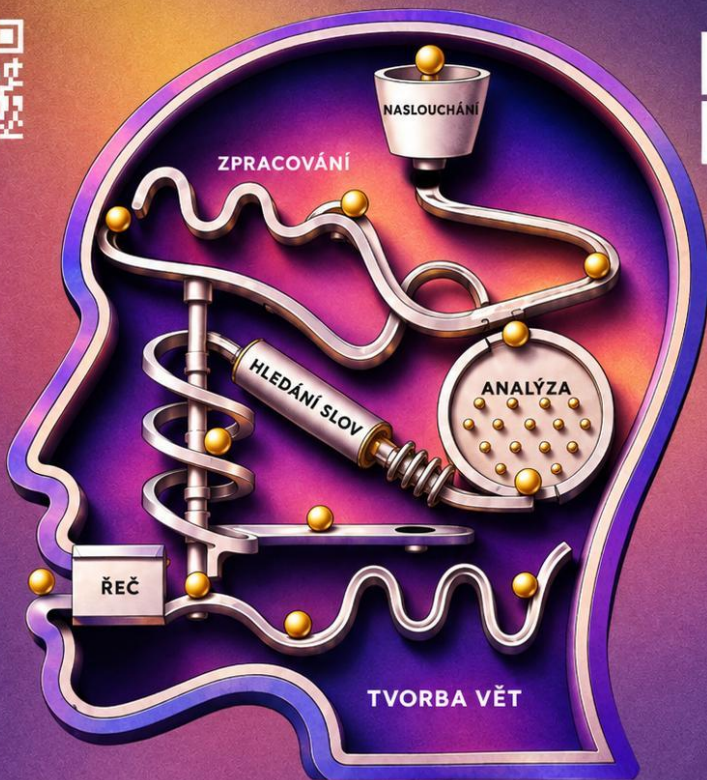
WWW.DLDDAY.CZ

POMOZ MI ŽÍT S DLD

- Mluv pomaleji
- Dej mi více času na odpověď
- Používej jednodušší a kratší věty
- To co říkáš podpoř gestem, obrázkem, barvou
- Neodsuzuj mě
- Pochop, že se stydím říct, že nerozumím
- A že se trápím, že mi nerozumíš ty

DLD (DEVELOPMENTAL LANGUAGE DISORDER, VÝVOJOVÁ DYSFÁZIE)
JE GENETICKY PODMÍNĚNÁ
VÝVOJOVÁ PORUCHA JAZYKA S OBTÍŽEMI V POROZUMĚNÍ A VYJADŘOVÁNÍ

RA
DLD

MÁTE DIAGNÓZU

DLD?

DLD POSTIHUJE 1 ZE 14 LIDÍ

**SPOLEČNĚ
PRO DLD**

**MEZINÁRODNÍ
DEN
POROZUMĚNÍ
VÝVOJOVÉ
PORUŠE
JAZYKA**

ZAPOJTE I VAŠI ŠKOLKU!

16. ŘÍJNA 2026

- Děti namalují na chodník žlutou a fialovou křídou (barvy DLDday) jakékoli obrázky, v případě deště pastelkami nebo jinou technikou na papír.
- Svoje výtvořky sdílejte na sociálních sítích vaší školky s #DLDday, ve veřejné Facebookové skupině Asociace klinických logopedů nebo označte náš Instagramový profil.

Zapojit se ale můžete i jakkoli jinak. Víme, že vy, paní učitelky, máte obrovské množství nápadů. Uspořádejte třeba besedu s logopedem pro rodiče nebo připravte pro děti aktivity, kde si vyzkouší, jaké je to nerozumět a nemoci se domluvit...

#DLDDAY

DLD (DEVELOPMENTAL LANGUAGE DISORDER, VÝVOJOVÁ DYSFÁZIE)
JE GENETICKY PODMÍNĚNÁ VÝVOJOVÁ PORUCHA JAZYKA
S OBTÍŽEMI V POROZUMĚNÍ A VYJADŘOVÁNÍ.
PORUCHOU TRPÍ 1 ZE 14 DĚTÍ, TEDY V PRŮMĚRU DVĚ DĚTI V KAŽDÉ TŘÍDĚ.

|||pasparta^{10 let}

DĚKUJI ZA POZORNOST
ČAS NA DOTAZY

